

ALOITE KAINUUN HYVINVOINTIVALTUUSTOON

Myötätuntoa ja kannattelevaa ekososiaalista ympäristöä kainuulaisille

Aloitteen tavoite:

Kriisikestävyyden lisääminen - resilienssin vahvistaminen
Osallisuuden vahvistaminen
Työhyvinvoinnin lisääminen
Hyvinvointiongelmien juurisyihin puuttuminen
Monialaisen yhteistyön vahvistaminen terveydenhuollon, kasvatuksen, sosiaalityön ja kolmannen sektorin välillä syvällisen asennemuutoksen avulla

Tämän päivän hyvinvointialueiden osaaminen ja toimivuus vaativat yhteistyökykyä, resilienssiä eli kriisikestävyyttä sekä kykyä vastata lasten, nuorten, perheiden ja marginaalissa olevien ihmisten tarpeisiin. Hyvinvointialueet tarvitsevat rohkeita uusia sosiaalisia innovaatioita inhimillistämään toimintakulttuuria sekä tehostamaan hyvinvointialueiden toimintoja. Siiloutuneesta ihmiskuvasta on siirryttävä uudelleen yhteistoiminnallisuuden toimintakulttuuriin ja kokonaisvaltaisempaan ihmiskuvaan. Ukrainan sodan, koronapandemian ja ekologisten haasteiden äärellä kaikki kansalaiset tarvitsevat terveys- ja hyvinvointiongelmien ennaltaehkäisyyn ja toipumiseen ymmärrystä haavoittuvuustekijöistä sekä resilienssiä.

Siksi teemme aloitteen, että kaikki kainuulaiset ihmisosaajat sote-hallituksista kunnan päättäjiin ja kasvattajiin, sosiaalityöntekijöihin, pelastustyöntekijöihin, terveydenhuollon ammattilaisiin ja kolmanteen sektoriin koulutetaan perustietoihin niin kutsusta traumainformoidusta positiivisesta työotteesta. Se tarjoaa ymmärrystä pahoinvoinnin juurisyyistä ja kuinka toipuminen mahdollistetaan. Tätä ymmärrystä tarvitsevat itseasiassa kaikki kainuulaiset. Pohjois-Savossa on jo meneillään kunnianhimoinen Mieliteko-kehittämishanke, jossa on alettu kouluttamaan johtoporrasta, ruohonjuuritason toimijoita ja kansalaisia traumatietoisuuteen, jotta päästäisiin kiinni sairastavuuden, päihteidenkäytön ja mielenterveysongelmien juurisyihin.

Käytännössä haavoittuvuustekijät tunnistamalla luomme myötätuntoisempaa toimintakulttuuria, josta hyötyvät sekä palveluiden käyttäjät että virkamiesten ja ruohonjuuritason työntekijöiden oma kokonaisvaltainen hyvinvointi. Traumainformoitu positiivinen työote sisältää ymmärtämystä siitä, kuinka lapsuuden haitalliset kokemukset ja ylisukupolviset haavoittuvuustekijät vaikuttavat ihmisen terveyteen, mielenterveyteen, oppimiseen, päihteiden käyttöön ja sosiaaliseen hyvinvointiin, sekä miten luodaan positiivisia korjaavia kokemuksia. Finnbrain Suomessa tällä hetkellä tekee tutkimusta lapsuuden haitallisista kokemuksista. Heidän artikkelinsa mukaan on varsin mittavaa näyttöä siitä, että useamman kielteisen elämäntapahtuman kokeneilla lapsilla on moninkertainen riski muun muassa oppimisvaikeuksiin, aikuisuuden kipuoireisiin, päihteiden käyttöön ja moniin kroonisiin sairauksiin. Haavoittuvuustekijöiden seuraamukset rasittavat myös ihmisseittemme sekä kotona että työpaikoilla.

Meidän ei tarvitse jäädä kielteisten kokemustemme vangeiksi. Traumainformoitu positiivinen kasvatus riisuu häpeän kulttuuria ja edistää kaikkien toipumista. Sillä voidaan tutkimusten mukaan parantaa ammattilaisten omaakin hyvinvointia. Terve ekososiaalinen ympäristö, ravitsevat myötäelävät ihmisseittemme sekä työtovereihin että asiakkaisiin luovat tehokasta ja inhimillistä toimintakulttuuria. Turvallisuuden tunteen vahvistaminen, keskinäisen luottamusväyän lisääminen, myötätunto ja kyky tietoiseen läsnäoloon on tutkimusten mukaan

erinomaista vastalääkettä haitallisille kokemuksille. Ne vahvistavat keskinäisen yhteyden kokemuksta, inhimillistä toimintakulttuuria ja työnimua. Kysymys on kannattelevan ekososiaalisen ympäristön rakentamisesta.

Teemme aloitteen, että kaikille kainuulaisille tarjotaan maksuton verkkokoulutus traumainformoidusta työotteesta ja positiivisesta kasvatuksesta, jossa korostetaan haavoittuvuustekijöiden tunnistamisen lisäksi resilienssiä, luovuutta, voimavaralähtöisyyttä, myötätuntoa, tietoista läsnäoloa ja väkivallatonta vuorovaikutusta. Koulutuksessa pyritään lisäämään ymmärrystä siitä, kuinka tärkeää on katkaista ylisukupolvisten taakkojen kertyminen tiettyihin perheisiin, yhteisöihin tai alueisiin. Erityisesti päihteidenkäytöstä tai mielenterveysongelmista tarvitsevat perheet ja yksilöt tarvitsevat leimaamisen sijaan myötätuntoisen tuen sekä faktatietoa haavoittuvuustekijöistä sekä niistä toipumisesta.

Ehdotamme esimerkiksi 1 - 2 tuntia (toteutus vaikkapa lyhyempinä tietoisuina ja verkkokoulutuksia somessa) traumainformoidusta positiivisesta kasvatuksesta kaikille kainuulaisille, sekä syventävää, esimerkiksi 4 x 45 minuuttia verkkokoulutusta kaikille hyvinvointialueiden ihmisosaajille, virkamiehille ja työntekijöille.

Peruskoulutusten jälkeen voidaan miettiä, kuinka jatkossa kainuulaisten ja ammattilaisten sekä eri sektoreiden välistä kumppanuutta voidaan vahvistaa entisestään ja kuinka haavoittuvuustekijät huomioivaa toipumista vahvistavaa asennetta voidaan yhdistää jo olemassa oleviin, ennestään hyväksi todettuihin, käytäntöihin ja toimintamalleihin. Erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointityö on jokaisen kainuulaisten aikuisen yhteinen asia.

29.6.2022

Vihreiden valtuustoryhmä

LINKKEJÄ:

Lab-ammattikorkeakoulun artikkeli:

<https://www.lamkpub.fi/2019/11/05/ace-tutkimukset-ja-traumainformoitu-tyo/>

THL:

<https://thl.fi/documents/10531/7378604/Traumatietoinen+ty%C3%B6te+aikuistuvien+parissa+teht%C3%A4v%C3%A4ss%C3%A4+ty%C3%B6ss%C3%A4+22.3.2022+L.Andelin+J.Kivisto%CC%88.pdf/3d3434b5-ca98-cddf-608a-b3386c062cbe?t=1648042786732>

Finnbrain:

<https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/mediatiedote/tutkimuksessa-selvitetaan-lasten-kokemuksia-kielteisista>